

ת"פ (טבריה) 69472-01-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד דהאמשה בן חוסין

ת"פ (טבריה) 69472-01-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד דהאמשה בן חוסין/שלום טבריה
ת"פ (טבריה) 69472-01-23
מדינת ישראל

נגד

מוחמד דהאמשה בן חוסין

בית משפט השלום בטבריה

[24.11.2024]

כבוד השופטת יסמין כתילי

החלטה

- לפניי שתי בקשות מטעם המאשימה האחת, להוסיף לרשימת עדי התביעה את ד"ר חג'אזי אחסאן (להלן: ד"ר חג'אזי) אשר לטענת המאשימה ביצע בדיקה גריאטרית לקורבן העבירה - שאול אליאס (להלן: "הקורבן") והגדירו כתשוש נפש אשר אינו מסוגל להופיע בבית המשפט ולקחת חלק בהליכים המשפטיים. והשנייה, להגיש את עדותו המצולמת והכתובה של הקורבן, באמצעות גובה ההודעה וזאת בהתאם לסעיף 10 (1) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: "פקודת הראיות"). אעמד בקצרה על השתלשלות העניינים.
- נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו תקיפת חסר ישע - עבירה לפי סעיף 379+382 (ד) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
- על פי הנטען בכתב האישום, בבוקר יום 19.09.22 הכה הנאשם, המשמש מטפל בבית האבות "עמל" בטבריה את הקורבן יליד 1953 הסובל מתשישות נפש, דמנציה מתקדמת ואי התמצאות בזמן, במקום ובמצבו- בעורפו, בפניו ובברכו פגע בירכו של המתלונן שקילל אותו.
- הנאשם כפר בכך שהיכה את הקורבן והחלה שמיעת ראיות. הבקשה נעורה בעקבות עדותו של החוקר דודי כהן (להלן: "החוקר") במהלך ישיבת ההוכחות השניה מיום 15.9.24, עת ביקשה המאשימה להגיש באמצעות החוקר את הודעת הקורבן שצולמה ותועדה על ידו. לנוכח התנגדות הסנגור, הוריתי לצדדים להעלות את טיעוניהם על כתב.
- בבקשתה הראשונה טוענת המאשימה, כי ד"ר חג'אזי, ביצע בדיקה גריאטרית לקורבן והגדירו כתשוש נפש אשר אינו מסוגל להופיע בבית המשפט ולקחת חלק בהליכים משפטיים. אולם, בשגגה מסמך זה הוצא מתיק החקירה על ידי מי שהגיש את כתב האישום מאחר שסבר כי מדובר בחומר הנוגע לצנעת הפרט אשר אינו מהווה חומר חקירה. המאשימה הדגישה, כי המסמך נמצא ברשימת חומרי החקירה וסומן יב', כן הדגישה כי המסמך הועבר לידי הסנגור ביום 23.07.24 לאחר שהגיש בקשה לקבלת חומרי חקירה חסרים. המאשימה הפנתה לסעיף 92(א) לחסד"פ בציינה כי לא ייגרם לנאשם עיוות דין באם יוסף עד התביעה המבוקש לנוכח השלב בו נמצא המשפט והעובדה כי המסמך הועבר לגנה זה מכבר. עוד הוסיפה המאשימה, כי פרשת ההגנה טרם נשמעה כך, שלטעמה עומדת בפני הנאשם הזדמנות מלאה להתגונן בפני עדותו של הרופא.

6. אשר לבקשתה השנייה להגשת אמרתו של הקורבן באמצעות החוקר בהתאם לסעיף 10(1) לפקודת הראיות, טענה המאשימה כי האמרה קבילה מאחר שמדובר בעבירת אלימות בחסר ישע תשוש נפש שמסר את אמרתו בפני החוקר בהזדמנות הראשונה שהייתה לו להתאון על העבירה - יום לאחר ביצוע העבירה, אז הגיע החוקר לבית האבות, גבה את ההודעה ותיעדה בכתב ובצילום.

7. ב"כ הנאשם התנגד לשתי הבקשות. לטענתו, תיקון כתב האישום בשלב זה כאשר נשמעו זה 70% מעדי המאשימה, יביא לפגיעה קיצונית בקו הגנתו של הנאשם, אשר בין עיקרי הגנתו מחדלי חקירה ומחדלי המאשימה. הסנגור הוסיף כי "אין למאשימה אלא להלין על עצמה" בשל התנגדותה לבקשתו לגילוי חוות הדעת שאמורה להעיד על מצבו הנפשי של הקורבן - בקשה שנדחתה על ידי בית המשפט.

8. בטרם דיון, יובהר כי המסמך י"ב שהמאשימה מבקשת כיום להגיש באמצעות דר' חג'אזי אינו חוות הדעת הפסיכיאטרית שבית המשפט דחה את העתירה לגילוייה ביום 9/8/24.

דיון

9. אשר לבקשה לתיקון כתב אישום על ידי הוספת ד"ר חג'אזי לרשימת עדי התביעה, אפנה לסעיף 92(א) לחוק סדר הדין פלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982, שקובע "בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם אפשרות סבירה להתגונן". על פי הוראה זו "מסורה לבית המשפט סמכות לשנות במידת מה את "כללי המשחק" של ההליך פלילי" ובלבד שתינתן לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן (ע"פ 5019/09 חליוה נ' מדינת ישראל (2013)). ככלל בתי המשפט נוטים להיעתר לבקשות לתיקון כתבי אישום כאשר אלו מוגשות לפני תחילת שמיעת הראיות, או בנסיבות בהן אין בתיקון המבוקש כדי לשנות את קו ההגנה של הנאשם (ע"פ 4668/14 אפללו נ' מדינת ישראל (2015); ת"פ (מחוזי י-ם) 67104-01-20 מדינת ישראל נ' נתניהו (2022)). לעת ההכרעה בבקשת תיקון יש לתת את הדעת למהות התיקון, לשלב שבו הוגשה הבקשה, ולהשפעה שיש לאלו על ההזדמנות הסבירה של הנאשם להתגונן מפני האישום.

10. בענייננו אכן, הבקשה הוגשה לאחר שנשמעו מרבית ראיות התביעה, אך היא הוגשה לפני שהסתיימה שמיעת ראיות התביעה. במצב דברים זה עיתוי הגשת הבקשה, כשלעצמו, אין בו כדי להכריע את הכף, ונראה כי ראוי לתת את מירב המשקל לשאלה האם אישור התיקון יפגע בהזדמנות הסבירה של הנאשם להתגונן. לעניין זה יש להביא בחשבו כי התיקון המבוקש הוא תיקון שאיננו משנה את עובדות כתב האישום. המבוקש הוא להוסיף עד תביעה שהחומר בעניינו נכלל בחומר החקירה והועבר לידי הסנגור - לבקשתו. אכן, הצורך בתיקון כתב האישום נובע ממחדל של המאשימה שיכולה וצריכה הייתה לכלול מלכתחילה את שמו של ד"ר חג'אזי ברשימת עדי התביעה. ברם, אל מול מחדלה זה של המאשימה יש להביא בחשבון את האינטרס הציבורי שבבירור ממצה של העבירה החמורה אשר מיוחסת לנאשם, כשחקר האמת גובר על יעילות הדיון ועל סדרי הדין, אלא אם כן ייגרם עיוות דין לנאשם. בתגובתו לבקשה טען ב"כ הנאשם, כי תיקון כתב האישום יפגע בהגנתו של הנאשם כאשר בין עיקרי הגנתו מחדלי החקירה ומחדלי המאשימה אלא, שעיון בכפירתו מיום 18.07.23 מעלה, כי הנאשם כלל לא כפר בסעיף 1 לכתב האישום והודה כי הקורבן "יליד 1953 הסובל מתופעות תשישות נפש, דמנציה מתקדמת ואי התמצאות בזמן, במקום ובמצבו", הנאשם כפר בסעיפים 2 ו-3 לכתב האישום משמע שטענתו המרכזית היא, שלא הוא זה שהכה את הקורבן, כאשר הטענה למחדלי חקירה ומחדלי המאשימה כלל לא הועלתה כך גם לא הועלתה כל כפירה בכך שהקורבן הינו תשוש נפש וזו הועלתה רק בתגובה לבקשה דנן.

11. הינה כי כן, משהודה הנאשם בעבודות סעיף 1 לכתב האישום הרי, שאין בעדותו של ד"ר חג'אזי אשר ביצע בדיקה גריאטרית לקורבן העבירה בכדי לפגוע בקו הגנתו של הנאשם ואין בה כדי להגביל את הנאשם מלטעון לחפותו בהתאם לתשובתו לכתב האישום. אוסיף כי פתוחה בפני הנאשם האפשרות לחקור את העד בחקירה נגדית וככל שיראה לנכון אף להביא חוות דעת מטעמו. על כן סבורה אני, אין בתיקון כדי לפגוע בהזדמנות הסבירה של נאשם להתגונן ומשכך אני מתירה את תיקון כתב האישום כמבוקש.
12. בבקשתה השנייה מבקשת המאשימה להגיש את אמרת קורבן העבירה, תשוש הנפש, באמצעות גובה ההודעה, כחריג לכלל הפוסל עדות מפי השמועה, בהתאם לחריג שנקבע בסעיף 10(1) לפקודת הראיות המורה כדלקמן:
"10. עדות על אמרה שאמר אדם שנעשה בו, לפי הטענה, מעשה אלימות, והאמרה נוגעת לאותו מעשה או לנסיבות-לואי שלו, תהא קבילה אף אם האדם שאמר אותה אינו נוכח כעד ואף אין להביאו למשפט משום שהוא נפטר או תשוש או חולה או נעדר מן הארץ, ובלבד שנתקיימה באותה אמרה אחת מאלה:
(1) היא נאמרה בשעת מעשה האלימות, או בסמוך לאחריו, או לאחר שהיתה לו ההזדמנות הראשונה להתאונן עליו".
10. סעיף 10 לפקודת הראיות מכשיר את קבילות האמרה כראיה לכאורה לאמיתות תוכנה בהתקיים שני סוגי תנאים:
"קיימות שתי קטגוריות של תנאים להחלת סעיף 10 לפקודה: הראשונה, 'תנאי הפתיח', המשותפים לכל אמרה המתקבלת לפי סעיף זה, ומתייחסים הן למושא האמירה (אם היא נוגעת במישרין למעשה אלימות או לנסיבות הלוואי לו); הן לנסיבות שמנעו מן הקורבן להתייצב למתן עדות (אם הוא תשוש, חולה, עזב את הארץ או נפטר). השנייה, 'תנאי החלופות', מתייחסת לתנאים הקבועים בכל חלופה של סעיף 10 (יעקב קדמי על הראיות - חלק שני - הדין בראי הפסיקה 619-618 (2009)). ובכל הנוגע לסעיף 10(1), 'תנאי החלופות' נוגעים למועד בו ניתנה האמירה".
(רע"פ 1396/23 רוסלן אילקנייב נגד מדינת ישראל (2023), פסקה 16 להלן: "עניין אילקנייב").
11. בענייננו, ישנה מחלוקת בדבר התקיימותו של תנאי הפתיח להחלת סעיף 10(1), שכן מי שקבע למעשה, כי קורבן העבירה אינו מסוגל להופיע בפני בית המשפט בהיותו תשוש נפש הינו ד"ר חג'אזי, אלא שהמאשימה, כאמור, במחדלה לא כללה אותו ברשימת עדי התביעה. לפיכך, הגם שאין חולק, כי הקורבן בהתאם לעובדות סעיף 1 לכתב האישום, בו הודה הנאשם, הינו תשוש נפש הסובל מדמנציה מתקדמת, הרי שהגם שהתרת תיקון כתב האישום על ידי הוספתו של ד"ר חג'אזי אחסאן כעד תביעה עדיין, בשלב זה, לא הוכח בפניי שעקב מצבו זה, אכן קורבן העבירה, אינו מסוגל להופיע בבית המשפט ולקחת חלק בהליכים המשפטיים. כך, שבשלב זה ומשלא מתקיים תנאי הפתיח של הסעיף לא ניתן להיעתר לבקשה.
- סוף דבר
13. לאור כל האמור לעיל, אני מקבלת את בקשתה הראשונה של המאשימה לתיקון כתב התביעה על ידי הוספת העד, ד"ר חג'אזי אחסאן, ודוחה את בקשתה השנייה להגשת אמרות הקורבן כראיות לאמיתות תוכן מכוח הוראות סעיף 10(1) לפקודת הראיות.
- נקבע לתזכורת במעמד הצדדים ליום 16/12/24 שעה 09:00.
- החלטה תישלח לב"כ הצדדים.
- ניתנה היום, כ"ג חשוון תשפ"ה, 24 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.